

Beskatning av pokergevinster

Kandidatnummer: 538

Leveringsfrist: 25.04.2008

Til sammen 9572 ord

15.09.2008

Innholdsfortegnelse

<u>1</u>	<u>INNLEDNING</u>	<u>1</u>
1.1	Hvordan spillet foregår	2
<u>2</u>	<u>HOVEDREGEL OM SKATTEPLIKT</u>	<u>4</u>
2.1	Tolkning av sktl. § 5-50	5
2.1.1	Vilkåret om ”tilfeldig gevinst”	5
2.1.2	Beløpsgrensen på kr 10 000	8
2.1.3	Fradrag	9
2.2	De lege ferenda	11
<u>3</u>	<u>POKER OG VIRKSOMHET</u>	<u>13</u>
3.1	Vilkår for at aktiviteten skal kunne karakteriseres som virksomhet	14
3.1.1	Vilkåret om at aktiviteten må være egnet til å gi overskudd	14
3.1.2	Aktiviteten må drives for skattyters regning og risiko	18
3.1.3	Vilkårene om varighet og omfang	19
3.2	Konkret vurdering	21
3.3	Konsekvensene av at aktiviteten karakteriseres som virksomhet	22
3.3.1	Oppofrelsesvilkåret	22
3.3.2	Tilknytningsvilkåret	22
3.3.3	Rett til fradrag for underskudd i andre inntektskilder	23
3.3.4	Skattesatsen	23
3.3.5	Næringsoppgave	23
<u>4</u>	<u>SKATTEPLIKT VED ULOVLIGE AKTIVITETER.</u>	<u>24</u>
<u>5</u>	<u>GEVINSTER SOM IKKE ER EN DIREKTE FØLGE AV HVERT SPILL</u>	<u>25</u>

<u>6</u>	<u>STAKEAVTALER</u>	<u>26</u>
<u>7</u>	<u>TIDFESTING</u>	<u>27</u>
<u>8</u>	<u>RETTSKILDENES VEKT</u>	<u>28</u>
<u>9</u>	<u>INTERNASJONAL PRAKSIS</u>	<u>28</u>
<u>10</u>	<u>LITTERATURLISTE</u>	<u>31</u>

1 Innledning

Temaet for oppgaven gjelder beskatning av gevinster fra pokerspill. Begrepet ”poker” omfatter alle forskjellige typer pokerspill. Det finnes en rekke varianter av spillet. Poker i Norge var lenge synonymt med spillet som internasjonalt går under betegnelsen ”5-card draw”. Fra slutten av 90-tallet begynte andre pokerformer å gjøre sitt inntog. Dette kan i stor grad tilskrives nettpoker, og som en følge av dette begynte poker å vises på tv. Dette har ført til at flere typer pokerspill har gjort seg gjeldende, og særlig no-limit texas hold’em har blitt et populært spill.¹ Oppgaven vil ta for seg både live-poker og nettpoker. Med live-poker menes poker som foregår med fysiske kort og sjetonger, og hvor alle spillerne er tilstede. Pokerspill som skjer over internett omtales som nettpoker. Særlig har utviklingen av nettpoker i de seneste årene ført til at antallet pokerspillere har økt betydelig. Det er anslått at det i hvert fall finnes 100.000² nettpokerspillere i Norge. Muligheten til å spille hvor, når og på hvilket nivå man selv vil, fører til at interessen for poker er stadig økende.

Poker er ett spill hvor man kan tjene penger, og det er derfor aktuelt å fastlegge hvordan skattleggingen på eventuelle gevinster skal foregå. Utgangspunktet for skatt på pokergevinster er at det reguleres av Lov om skatt av formue og inntekt av 26.mars nr.14 1999 § 5-50. Denne bestemmelsen regulerer forhold om tilfeldig inntekt. Etter første ledd går det fram at er gevinsten av en slik størrelse at den befinner seg over grensen på kr 10 000, vil den være skattepliktig. Dette fører til at man kan tjene store summer skattefritt,

¹ Nettpoker har i tillegg ført med seg en rekke andre spill slik som Omaha, Omaha Hi/Lo, 5card-stud, 7card-stud, Razz, 2-7 Triple Draw. Innenfor de forskjellige spillene kan det varieres mellom no-limit, pot-limit og fixed limit.

² Tall fra Lotteri- og stiftelsestilsynet, 4.desember 2007:
<http://www.dagsavisen.no/innenriks/article325278.ece>

eller at man påføres skatt uten at man i realiteten har tjent én krone. Det strider derfor imot grunnleggende hensyn i skatteretten.

Lovteksten i skatteloven sier ikke noe nærmere om hvordan disse tilfellene skal behandles. Skatteretten er et rettsområde som skiller seg fra andre ved at administrative uttalelser og ofte er brukt. Skattedirektoratet har kommet med en uttalelse som gjelder beskatning av pokergevinster, i tillegg er Lignings-ABC et oppslagsverk som kan gi svar på både konkrete og generelle spørsmål innen skatteretten. Et spørsmål i den tilknytning er hvor stor vekt man skal legge på disse administrative uttalelsene.

1.1 Hvordan spillet foregår

Det finnes som sagt en rekke varianter av poker. Selv om det kan hevdes at enkelte spill bygger mer på tilfeldighet enn andre, vil alle typer pokerspill være omfattet av den følgende framstillingen. For å lese oppgaven vil det ikke være en nødvendighet, men det kan være en fordel om man har grunnleggende kjennskap til pokerreglene, da dette kan være med på å gi en forståelse om at poker ikke er en aktivitet som utelukkende bygger på flaks.

Jeg har valgt å forklare reglene fra pokerspillet No Limit Texas Hold'em, som for tiden er det mest populære pokerspillet i USA og i skandinavia. For det første er det et spill som kan spilles av to til ti personer. To av spillerne plasserer et tvungent beløp hver seg, nemlig lille blind og store blind, hvor lille blind tilsvarer halvparten av store blind.³ Deretter får hver enkelt spiller utdelt to kort, disse kalles for "hole cards" og holdes skjult fra motspillerne. Deretter er det en satsningsrunde. Etter dette utdeles "the flop" som består av tre nye kort, hvorpå en ny satsningsrunde. Det fjerde kortet som kommer kalles "the turn". Etter turnkortet er det ny budrunde. Det femte og siste kortet kalles "the river" og etterfølges av en siste budrunde. Spillerne kan i hver budrunde velge å "kaste seg" hvis andre har satset. De fem kortene på bordet kalles for "community cards" eller "felleskort"

³ Engelsk: Small blind og big blind

og kan benyttes av alle, derav navnet. Vinneren er den som klarer å danne den beste femkortshånden⁴ ved å kombinere sine to personlige kort med de femkortene på bordet, eller den som sitter igjen dersom resten har kastet seg ved i løpet av tidligere budrunder eller på "the river". Det som er spesielt ved "No limit-spill" er at man når som helst kan satse alle sjetongene man har tilgjengelig på bordet. Dette skiller "no limit" fra "pot limit" hvor man til enhver tid kun kan satse et beløp tilsvarende potten, og fra fixed limit hvor man kun kan satse et fastsatt beløp.

⁴ For en rangering av pokerhender: http://en.wikipedia.org/wiki/Hand_rankings

2 Hovedregel om skatteplikt

Når det gjelder hovedregelen om skatteplikt for pokergevinster, er det naturlig å ta utgangspunkt i loven. Regelen er hjemlet i skatteloven av 26.mars 1999 nr. 14 § 5-50 (1) og lyder: ”Som skattepliktig inntekt anses tilfeldige gevinster, herunder gevinst ved konkurranse, spill, lotteri og lignende når verdien overstiger 10.000 kroner, og tilfeldig gevinst ved funn av malm og mineraler m.v.”

I utgangspunktet kan det virke som om anvendelsesområdet for denne regelen er svært vid. ”Tilfeldige gevinster” er et omfattende begrep, og det kan virke som om en rekke aktiviteter kan gi tilfeldige gevinster. Men i andre ledd nevnes det en rekke gevinster som ikke skal regnes som inntekt, og som derfor ikke er omfattet av bestemmelsens første ledd. I følge juridisk litteratur omfatter første ledd derfor typiske ”lotterigevinster”⁵. Denne lovbestemmelsen gir ikke en utfyllende beskrivelse av hvorledes beskatning av pokergevinster skal foregå. Når den primære rettskilden er vag og uklar må man gå til andre rettskilder. Skattedirektoratet har kommet med en uttalelse⁶ om hvordan sktl. § 5-50 skal tolkes når det gjelder beskatning av pokergevinster. Ut ifra punkt 6 i uttalelsen skal gevinster fra poker som hovedregelen beskattes etter § 5-50, det går derfor et skille mellom reglene om tilfeldig inntekt og reglene om virksomhetsbeskatning..

⁵ Se Fredrik Zimmer, Lærebok i skatterett s 160

⁶ Beskatning av pokergevinster, artikkel av 8.mars 2006. Brev fra skattedirektoratet om skatt på pokergevinster.

2.1 Tolkning av sktl. § 5-50

2.1.1 Vilkåret om "tilfeldig gevinst"

For at gevinster vunnet i poker skal regnes som skattepliktig inntekt må de være "tilfeldige". Dersom gevinstene ikke er tilfeldige vil heller ikke poker være en aktivitet som omfattes av sktl. § 5-50. Det første problemet blir derfor å fastlegge hva som ligger i begrepet "tilfeldige gevinster". Det finnes ingen legaldefinisjon av dette begrepet, og det naturlige vil derfor i første omgang være å legge den naturlige språklige forståelse til grunn.

Med en gevinst menes premier og lignende. Man sikter derfor til tilfeller hvor man kan vinne noe. Spill, konkurranser og lotterier hvor man ikke kan vinne noe faller følgelig utenfor bestemmelsen. Dette er selvfølgelig, siden man ikke skal skatte av noe som ikke er av økonomisk verdi. Det at man kan vinne noe utelukker ikke de tilfeller hvor man selv ikke bidrar med en innsats. Derfor vil for eksempel en gevinst fra en gratis pokerturnering kunne være skattepliktig dersom resten av vilkårene anses oppfylt. For en pokerspiller kan det oppnås en gevinst ved to forskjellige tilfeller, enten ved å vinne en pott i et cashgame (kontantspill) eller gjennom en pengeplassering i en turnering.

Når det gjelder cashgame kan hver enkelt hånd føre til en potensiell gevinst. Spillet foregår med sjetonger som er verd den pålydende summen. Hver enkelt pott man vinner utgjør da en enkelt gevinst. Man kan også få en gevinst fra en turnering. Man spiller her med turneringssjetonger. Det spesielle med turneringsspill kontra cashgame er at "blindene", det vil si de tvungne innsatsene, øker etter på forhånd fastsatte perioder. I tillegg til dette så kan man heller ikke gi seg før man taper alle sjetongene, eller man står som igjen som vinner ved å vinne alle sjetongene. Ved turneringsspill gis det premie til de beste 10 % av antall spillere, men dette vil variere ut ifra det totale antall deltakere. Denne premien man her vinner er en enkelt gevinst ved turneringsspill.

Videre må gevinsten man vinner være "tilfeldig". For at noe skal være tilfeldig så må det inneholde et element av flaks. Gevinster som utelukkende bygger på dyktighet vil derfor

ikke omfattes av sktl. § 5-50. Som en følge av dette er det vanlig å gå ut ifra at gevinster som knytter seg til skattesubjektets arbeid, virksomhet eller utdanning ikke vil omfattes av sktl. § 5-50, men derimot av lovens § 5-1 som omhandler inntekter som er vunnet ved arbeid, kapital eller virksomhet. Selv om inntektene eller gevinstene har et visst preg av tilfeldighet vil de fortsatt kunne falle inn under § 5-1 hvis de har sammenheng med arbeid, virksomhet eller utdanning.⁷ For de aller fleste pokerspillere vil aktiviteten karakteriseres som en fritidsaktivitet, og vil derfor ikke knytte seg til vedkommendes arbeid, virksomhet eller utdanning. For folk som ikke er kjent med spillet vil det virke som om spillet tilsynelatende kun er basert på flaks siden det er tilfeldig hvilke kort som blir utdelt. Det medfører riktighet at man ikke kan styre hvilke kort som utdeles, men allikevel vil det være andre momenter tilstede som gjør at spillet ikke kun baserer seg på flaks. Dersom man behersker matematikk, statistikk og psykologi vil man kunne oppnå en fordel over andre. Men det hjelper ikke med dyptgående kunnskap i dette dersom man ikke klarer i praksis å anvende dette i spillet. Klarer man dette vil man kunne ta bedre avgjørelser, og dermed spille de tilfeldige utdelte kortene bedre enn de som ikke behersker disse emnene. Det er dette som skiller poker fra andre typer spill eller lotterier som er av en slik karakter at man ikke får nevneverdig bruk for individuelle ferdigheter. Men selv om man spiller en hånd optimalt vil man allikevel kunne oppleve at man taper denne. På grunn av spillets natur vil man oppleve at den hånden og det spillet som er best allikevel ikke vinner en gitt hånd. Selv om man ved optimalt spill kan tape opptil flere enkelt hender på rad, så vil man med korrekt spill vinne over tid. Aktiviteten er derfor delt mellom det tilfeldige og det som bygger på ferdighet. Den er tilfeldig i den forstand at man ikke har noen påvirkning over hvilke kort man får utdelt, men bygger på ferdighet i den forstand at man selv må ta en beslutning over hvordan man vil spille de kortene man får utdelt.

På den andre side så vil tilfeldighetselementet avta for hver pokerhånd man spiller. En dårlig spiller kan slå en bedre spiller hvis man spiller ett par hender, men dess flere hender man spiller dess større er sannsynligheten for at den bedre spilleren vil vinne. Grunnen til

⁷ Se Lignings-ABC s. 1043 pkt. 1.

dette er det som på pokerspråket kalles for varians. Variansen sier noe om hvor mye en pokerspiller kan forvente at inntektene vil svinge i forhold til hva som er normalt. Variansen er et direkte utslag av at det er tilfeldig hvilke kort som utdeles. Spiller man et stort antall hender vil variansen jevne seg ut, og en spiller som besitter ett over gjennomsnittlig ferdighetsnivå vil vinne. Ut ifra dette, og avsnittene over kan det slutes at poker er en aktivitet som i hvert fall inneholder visse elementer av tilfeldighet. Poker er derfor en aktivitet som er delvis tilfeldig.

Sktl. § 5-50 sier ikke noe om hvilke grader av tilfeldighet som faller inn under anvendelsesområdet. Poker er et spill som ikke kun er tilfeldighet, men hvor også ferdigheter spiller en rolle. Et spørsmål angående tilfeldighet er derfor om regelen også gjelder for gevinster som bygger på delvis tilfeldighet. Som et eksempel kan lov om lotterier m.v. av 24. februar nr 11 1995 § 1 a nevnes. I denne bestemmelsen som er en legaldefinisjon av begrepet ”lotteri” følger det at lotteri er en ”virksomhet der deltakeren mot innskudd kan erverve gevinst som følge av trekning, gjetting eller annen fremgangsmåte som helt eller delvis gir et tilfeldig utfall”. Spørsmålet her blir da om denne bestemmelsen fører til at sktl. § 5-50 skal tolkes uttømmende slik at ”delvis tilfeldighet” og dermed poker faller utenfor anvendelsesområdet. Det at ”delvis tilfeldighet” ikke er uttrykkelig nevnt kan tyde på at bestemmelsen i utgangspunktet kun gjelder for tilfeller hvor det foreligger 100 % tilfeldighet. Selv om legalitetsprinsippet gjelder på skatterettens område kan man ikke slutte at alle lovtekster er uttømmende. Lovbestemmelsens formål vil også tilsi at sktl. § 5-50 bør gjelde for delvis tilfeldighet.

Av andre myndigheters praksis kan nevnes Lotteri- og stiftelsestilsynet som tidligere har uttalt at et pokerarrangement er å anse som et lotteri, siden det bygger på tilfeldighet.⁸ Skattedirektoratet har også i sin uttalelse om beskatning av pokergevinster den oppfatning at poker som hovedregel skal beskattes etter § 5-50. Dette tyder derfor på at poker vil være en aktivitet som bygger på tilfeldighet.

⁸ Se ”Informasjonsskriv om poker”. Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Selv om poker skiller seg fra typiske lotterispill som sktl. § 5-50 først og fremst er ment å ramme, vil vilkåret om "tilfeldig gevinst" ikke føre til at poker faller utenfor. Spillet har en del tilfeldige elementer i seg, og faller derfor inn under bestemmelsens anvendelsesområde.

2.1.2 Beløpsgrensen på kr 10 000

For at gevinsten etter § 5-50 skal være skattepliktig i skattelovens forstand må den overstige kr 10 000. Utgangspunktet er derfor at alle potter man vinner som er på kr 10 000 og mindre er skattefrie. Et hovedspørsmål ved beløpsgrensen på kr 10 000 er om den gjelder for en enkelt gevinst, eller om den gjelder for flere gevinster sett under ett. Dette er de to tolkningsalternativene som kan være aktuelle i henhold til lovteksten.

Poker er en aktivitet som skiller seg fra andre typer av konkurranser, spill og lotterier som rammes av sktl. § 5-50 siden aktiviteten bygger på ferdighet. I tillegg til ferdighetsmomentet vil man som oftest spille flere potter når man først setter seg og spiller. Hvor man på de tradisjonelle lotterienes område ofte kjøper seg ett lodd, vil man når man først spiller poker spille flere hender. I tillegg vil hver hånd som oftest være påvirket av tidligere hender man har spilt ved at man legger informasjon man har tilegnet seg fra tidligere hender til grunn når man skal spille neste hånd. Dette på grunn av at poker ikke er et spill for kun en person isolert sett, men man må derimot også ta med i beregningen hvordan andre mennesker vil spille sine kort. Det faktum at det er en naturlig del av poker å spille flere hender vil være et moment som taler for at beløpsgrensen på kr 10 000 gjelder totalt sett for flere spill. Dersom en slik tolking av bestemmelsen legges til grunn vil dette kunne føre til at summen av gevinstene overstiger beløpsgrensen, og at gevinstene blir skattepliktige i sin helhet.

Den normale tolkningen som man legger til grunn for bestemmelsen tyder imidlertid på at grensen skal gjelde for hver enkelt gevinst. Her må man skille mellom to forskjellige former for poker nemlig cashgame (kontantspill) eller turneringsspill. Vinner man en pokerhånd hvor den totale potten blir større enn kr 10 000 regnes dette som skattepliktig

inntekt. Dette gjelder for cashgame. Tilsvarende hvis man spiller en turnering er det den enkelte gevinst fra turneringen som overstiger kr 10 000 som er skattepliktig. . Reglene må forstås som at hver enkelt gevinst på over kroner 10 000 isolert sett danner en skatteplikt, etterfølgende gevinster vil følgelig også måtte ses på individuelt. Dette er en tolkning av bestemmelsen som også er i tråd med skattedirektoratets uttalelse. I Artikkelens punkt 1 er det uttalt at ”beløpsgrensen gjelder for den enkelte gevinst, og ikke samlet netto gevinst gjennom året”.

Videre kan det være et spørsmål om man kun skal skatte av det beløpet som overstiger kr 10 000, eller om man skal skatte for hele beløpet sett under ett. En mulighet her vil være at dersom man får en gevinst på kr 15 000, så vil den summen som overstiger beløpsgrensen på kr 10 000, i dette tilfellet kr 5000 være skattepliktig inntekt. Den naturlige språklige forståelsen av regelen tilsier at hele beløpet er skattepliktig, og ikke kun det overskytende beløpet. Det følger også av skattedirektoratets punkt 1 i.f. at ” når gevinsten overstiger beløpsgrensen er hele gevinsten skattepliktig, ikke bare den delen som overstiger kr. 10 000.”

2.1.3 Fradrag

Et annet spørsmålet er om hvorvidt det eksisterer en rett til fradrag, og hvordan denne retten skal forstås. Begrepet ”fradrag” kan i skatteretten både omfatte fradrag i skatt og fradrag i inntekt. Det er det sistnevnte som er aktuelt i dette avsnittet. Siden det er beregningsgrunnlaget som skal fastlegges vil fradrag kunne gjøres i inntekt. Spørsmålet om fradrag kan her få betydning i forhold til beløpsbegrensingen på kr 10 000. Det første spørsmålet blir hvorvidt det foreligger fradragsrett. Dersom det eksisterer en slik fradragsrett blir spørsmålet hvilken effekt dette får på beløpsgrensen. Dette er aktuelt i de tilfellene hvor bruttogevinsten er på over kr 10 000, og at gevinsten etter fradrag, altså nettogevinsten, ikke overstiger kr 10 000.

Det første alternativet som kan være aktuelt er at det ikke eksisterer noen rett til fradrag. Vinner man en gevinst som overstiger kr 10 000 vil hele denne summen være skattepliktig.

Man kan da verken gjøre fradrag for egen innsats i et cashgame eller for en turnering. Slik skal spørsmålet om fradrag imidlertid ikke forstås. Det er akseptert som gjeldende rett at det foreligger en rett til fradrag for kostnader som knytter seg direkte til den skattepliktige gevinsten.

Når det er fastslått at det eksisterer en rett til fradrag blir det neste spørsmålet å fastlegge hvordan fradraget vil påvirke skatteplikten. Det vil av naturlige grunner ikke være aktuelt med en rett til fradrag dersom gevinsten ikke overstiger den skattepliktige beløpsgrensen. Problemstillingen videre blir da om en fradragsrett kan føre til at en gevinst som overstiger kr 10 000 og i utgangspunktet er skattepliktig, vil kunne bli skattefri etter at fradrag er gjort. Dersom det kan sies at beløpsgrensen på kr 10 000 gjelder for nettogevinster vil en rekke bruttogvinster over kr 10 000 være skattefrie. Dersom man har en gevinst på kr 15 000, og man bidratt med en innsats på kr 6000, vil nettogevinsten her være kr 9000. Ved å legge et slikt prinsipp om nettogevinst for fradragsretten vil en rekke gevinster over kr 10 000 gå klar av skatteplikt. En slik tolkning vil ut ifra ordlyden i sktl. § 5-50 ikke kunne utelukkes.

Det neste alternativet legger til grunn et prinsipp om bruttogevinst,⁹ og dette er det vanligste tolkningsresultatet om hvordan fradragsretten skal forstås. Dersom bruttogevinsten overstiger kr 10 000 vil gevinsten alltid være skattepliktig inntekt. Regelen forstås som at det kan kreves fradrag for den konkrete kostnaden man har hatt for å oppnå en gevinst. Etter dette sitter man igjen med et nettoresultat som utgjør beregningsgrunnlaget. Etter denne tolkningen er det likegyldig hvorvidt denne summen er større, eller mindre enn beløpsgrensen på kr 10 000. Dette resultatet kan virke å være i strid med sktl. § 5-50 som slår fast at verdien må overstige kr 10 000. En slik tolkning vil kunne lede til uheldige resultater som jeg kommer til i avsnittet under som handler om hvordan retten bør være.

⁹ Se Lignings-ABC s 1045 pkt. 8 og skattedirektoratets artikkel beskatning av pokergevinster pkt 1-5.

Reglene for hvordan fradragsregelen praktiseres kan best vises ved et eksempel. Man kan ta en enkeltgevinst fra et cashgame hvor den totale potten er kr 15 000. Selv så har man bidratt med kr 7000. Det skal gjøres fradrag for innsats som konkret knytter seg til den enkelte gevinst. Beregningsgrunnlaget vil da utgjøre kr 8000.

2.2 De lege ferenda

Grunnet pokerspillets natur vil bruttoinntektene og kostnadene bli svært høye i forhold til den nettoinntekt man sitter igjen med. I tillegg til at man i løpet av en pokerøkt vil spille mange hender, vil bruttoinntektene som skal skattlegges i henhold til § 5-50 bli uforholdsmessig høye. Dette kan best vises ved hjelp av et eksempel:

La oss si at en man har spilt 100 pokerhender som er av en størrelse på over den skattefrie grensen på kr 10 000. Dette er en brukbar spiller som vinner halvparten av alle pottene over kr 10 000 som han spiller. Pokerspillingen hans går altså i utgangspunktet i null før skatt. For enkelhetsskyld skyld så er gjennomsnittet av pottene kr 20 000. Dette fører igjen til at den totale summen man må skatte av hver pott blir ca kr 10 000, siden egen innsats skal fratrekkes, jf. punkt to i skattedirektoratets uttalelse. Dette gir følgende regnestykke:

Totalgevinst fra pottene man har vunnet: kr 1 000 000 ($20\,000 \cdot 50$).

Nettoinntekt av potter man har vunnet¹⁰: 500 000 ($10\,000 \cdot 50$)

Utgiftene man har hatt til tapende hender: kr 500 000 ($10\,000 \cdot 50$).

Summen man må skatte: kr 140 000 ($10\,000 \cdot 50 \cdot 0,28$).

Nettoinntekten etter potter tapt og potter vunnet: kr 0 ($500\,000 - 500\,000$)

Den samlede sum etter at skatt er trukket fra nettoinntekten: -140 000 ($0 - 140\,000$)

I eksempelet ovenfor må det tas med i betraktningen at skattesatsen ikke alltid vil tilsvare 28 %. Eksempelet viser at dersom man verken tjener eller taper på pokeren, vil man derimot etter skatt være skyldig kr 140 000. Dette eksempelet gjelder selvfølgelig for spillere der pottene ofte overstiger kr 10 000, da spillere som aldri oppnår potter av denne størrelsesorden spiller skattefritt. Resultatet som framkommer av dette eksempelet viser at sktl. § 5-50 ikke er særlig godt egnet til beskatning av pokerspill. Dette gjelder både på det

¹⁰ Nettoinntektene for potter vunnet vil ikke være det samme siden man selv har vært med å bidratt til pottene.

praktiske plan og at det bryter med skatterettens prinsipper. For det første vil det være uoversiktlig å skulle regne ut skatten av hver konkret pott. Men det at det er vanskelig i praksis er imidlertid ikke grunn nok til å si at regelen ikke egner seg. Hovedgrunnen må være at regelen når det gjelder pokerspilling ikke følger skatterettens grunnleggende systemer.

Eksempelen ovenfor viser at regelen strider mot det grunnleggende skatterettslige prinsippet om rettferdighet. Prinsippet om rettferdighet omfatter både vertikale og horisontal rettferdighet. Horisontal rettferdighet gir uttrykk for at skattesubjekter med tilsvarende inntekter skattlegges likt. Den vertikale rettferdigheten sikter til det forhold at den med større inntekter bør ha en større skattebyrde enn en med lavere inntekter. I eksemplet ovenfor vil skattesubjektet ha en nettoinntekt på kr 0, men en skattebyrde på kr 140 000. Samtidig kan man ha tilfeller hvor et annet skattesubjekt har en nettoinntekt på kr 200 000, men hvor pottene er av en slik størrelsesorden at man går klar av skatteplikten. Dette vil stride mot den vertikale rettferdigheten, som igjen kan svekke folks tro på rettssystemet. Det kan hevdes at siden man har bruttoinntekter på kr 500 000 så trosser det ikke prinsippet om rettferdighet. Men siden poker av natur er ett spill hvor det ikke er logisk å snakke om bruttoinntekter vil man måtte se på hva nettoinntektene blir.

For å skille beskatningen av pokergevinster fra lotterier og lignende bør det for pokerens vedkommende innføres ett nettoinntektsprinsipp. Dette prinsippet er sentralt i den norske skatteretten og presiserer rettferdighetskravet. Det sikter til at man kun skal skatte av nettoinntekter, og ikke bruttoinntekter. Kostnader som er pådratt for å erverve inntekter bør det kunne kreves fradrag for før skatt. Slik som regelen er nå går bruttoinntekten til å dekke kostnader som er nødvendige for å skape inntekten. Når det gjelder beskatning av pokergevinster vil et nettoinntektsprinsipp best oppfylle krav til rettferdighet. En regel som gir pokerspillere rett til å skatte av nettoinntekten som pokerspilling genererer vil fra et skattemessig synspunkt være til gunst både for hver enkelt pokerspiller og samfunnet som helhet.

Selv om § 5-50 er en upraktisk og lite egnet lovbestemmelse er den allikevel hovedregel og gjeldende rett for beskatning av pokergevinster.

3 Poker og virksomhet

Problemstillingen for dette avsnittet er hvorvidt en pokerspiller kan sies å drive en virksomhet. I utgangspunktet er poker en fritidssysse, men i visse tilfeller kan aktiviteten karakteriseres som en virksomhet. I disse tilfellene vil man kunne kreve fradrag, det er derfor essensielt å finne ut av hvor grensen her går. Generelt sett så forstås begrepet ”virksomhet” gjerne som ”aktivitet med økonomisk karakter”¹¹. Begrepet om virksomhet må også avgrenses mot ”tilfeldig inntekt” som jeg har behandlet i avsnitt 2. Dersom aktiviteten kan karakteriseres som en virksomhet følger skatteplikten av sktl. §5-1, jf. § 5-30. Regelen om fradrag følger av sktl. § 6-1 flg. Det finnes ingen legaldefinisjon på virksomhetsbegrepet verken i loven eller i forarbeidene, men rettspraksis, sakkyndiges uttalelser og juridisk teori gir veiledning.

Når det gjelder for poker spesifikt så har skattedirektoratet uttalt¹² at som hovedregel skal poker beskattes etter den overnevnte regel om ”tilfeldig gevinst”, jf. sktl. § 5-50. Men ved ”spesielle tilfeller” vil poker kunne beskattes etter virksomhetsregelen i sktl. § 5-1 jf. § 5-30. Hvilke vilkår som må være oppfylt for at aktiviteten skal kunne regnes som en virksomhet følger blant annet av rettspraksis, administrative uttalelser¹³ og juridisk teori. Blant annet må aktiviteten være egnet til å gi overskudd, den må drives for skattyters regning og risiko, og den må ta sikte på en viss varighet og omfang. Hvorvidt aktiviteten

¹¹ Se Fredrik Zimmer lærebok i skatterett s 126

¹² Se Beskatning av pokergevinster, Brev fra Skattedirektoratet om skatt på pokergevinster

¹³ Se også Lignings-ABC s. 1286 punkt 3.1

kan karakteriseres som en virksomhet beror tilslutt på en konkret skjønnsmessig avgjørelse hvor alle momenter må veies opp mot hverandre.

Reglene om virksomhetsbeskatning vil fange opp tilfeller som ikke omfattes av § 5-50, men som i utgangspunktet burde være gjenstand for skatteplikt. Jeg tenker da på de tilfellene hvor man spiller mye og har gode nettoinntekter uten at noen av pottene overstiger beløpsgrensen i § 5-50 på kr 10 000. I tillegg vil reglene om virksomhetsbeskatning være bedre tilpasset de tilfellene der man vinner mange potters over kr 10 000, siden man da kun skal skatte av nettoinntekten.

3.1 Vilkår for at aktiviteten skal kunne karakteriseres som virksomhet

3.1.1 Vilkåret om at aktiviteten må være egnet til å gi overskudd

Ett av vilkårene for at det foreligger virksomhet er at aktiviteten må være egnet til å gi overskudd. Dette kan blant annet slutes ut ifra Rt. 1965 s 1159 Vister.

I Vister er hovedspørsmålet om Visters overskudd fra travsport skal tas med i ligningen eller ikke. Vister har drevet med travsport i en rekke år, noen år har endt med overskudd mens andre har ført til underskudd. Omfanget av driften har vært relativt beskjedent. Tvisten gjelder ligningen for 1954 der travgeskjeften gikk med ett overskudd på kr 3995. Retten stadfester lagmannsrettens dom om at overskuddet er skattepliktig inntekt. Dommerne er enstemmig i resultatet, men det er dissens (3-2) om grunnlaget. Mindretallet begrunner resultatet med "tilfeldig inntekt" som var hjemlet i den daværende byskattelov § 37¹⁴. Flertallet mente grunnlaget måtte være byskattelovens § 36¹⁵ om fordel vunnet ved eiendom, kapitalarbeide eller virksomhet. Disse bestemmelsene tilsvarer nå henholdsvis gjeldende sktl. §§ 5-50 og 5-1.

¹⁴ Tilsvaret nå gjeldende skattelov § 5-1, jf. § 5-30

¹⁵ Tilsvaret nå gjeldende skattelov § 5-50

Slik som det i Vister er to grunnlag som var aktuelle for beskatning av travgevinster (byskattelovens § 36 og 37) kan også dagens § 5-1, jf. § 5-30 og § 5-50 være aktuelle for en pokerspiller.

I Vister legges det ikke avgjørende vekt på hva Vister selv karakteriserte sin travgeskjeft som. Annenvoterende uttaler: ”Etter min mening kan ikke Visters subjektive motivering være bestemmende for skatteplikten, verken i den ene eller annen retning. Det avgjørende må være om grunnlaget for inntektsservivet objektivt sett er av den art, at den derved kunne fordelt går inn under skattelovens inntektsbegrep.” Av dette ser man at det ikke skal legges vekt på hva pokerspillerne selv karakteriserer sin aktivitet som. Det skal legges en objektiv vurdering til grunn.

I Rt.1985 s.319 Ringnes-dommen¹⁶ er hovedspørsmålet hvorvidt driften av en jordbrukseiendom kan karakteriseres som virksomhet. Faktum i saken var som følger: Ringnes hadde forpaktet bort en jordbrukseiendom på til sammen ca. 40 mål. Den hadde i alle år gått med underskudd (1972-1979). Ringnes var fram til og med 1978 gitt rett til fradrag for underskudd, men i 1979 ble dette nektet. Det springende punkt var om jordbrukseiendommen kunne karakteriseres som en virksomhet eller et feriested. Beskatning etter virksomhetsreglene gav fradrag for underskudd i øvrige inntekter. Høyesterett mente at eiendommen ikke kunne karakteriseres som dette og stadfestet ligningen enstemmig. Et av vilkårene for at det foreligger virksomhet er at aktiviteten ”objektivt sett må være egnet til å gi overskudd, om ikke i det år likningen gjelder, så iallfall på noe lengre sikt.”¹⁷ Videre uttaler Høyesterett at ”det er ikke tilstrekkelig at driften isolert sett gir inntekter, hvis de utgifter som pådras ved den aktivitet som utøves, overstiger inntektene”. Dette er en eiendom som har gått med betydelig underskudd hele veien, det er heller ikke noe som tyder på at eiendommen i fremtiden vil kunne generere større inntekter enn utgifter.

¹⁶ Virksomhetsbegrepet er også analysert i Rt. 1965 s.1159 Vister. Rt. 1985 s.319 Ringnes bygger på denne.

¹⁷ S. 323 i Ringnes-dommen

Det er på det rene at poker er en aktivitet som er egnet til å gi overskudd. I de aller fleste tilfellene er penger en av hovedgrunnene til man spiller poker. Siden man spiller om penger vil poker naturligvis kunne føre til at en andel av spillerne vil kunne gå med overskudd. Poker er et spill hvor de dyktige over tid vil vinne. Det at poker er et spill som er delvis tilfeldig i og med at man ikke kan bestemme hvilke kort som blir utdelt, vil ikke endre dette. Som jeg tidligere har vært inne på i avsnitt 2.1.1 vil de som tar best mulige beslutninger til enhver tid, ha en fordel ovenfor de andre, og vil derfor kunne oppnå et overskudd. Det at hovedandelen vil være tapende¹⁸ pokerspillere kan ikke endre det faktum at poker er en aktivitet som kan være egnet til å gi overskudd.

Et annet spørsmål er hva som skjer dersom man et år går med underskudd, og om dette vil føre til at man ikke lenger skal beskattes etter virksomhetsreglene. Ut ifra Ringnes kan man se at det viktige er at virksomheten er egnet til å gi overskudd over tid, jf. ”om ikke i det år likningen gjelder, så iallfall på noe lengre sikt”. Poker er ett spill hvor variansen kan være stor, særlig for en spiller som baserer seg på å spille de store liveturneringene rundt omkring i verden. Hvis man over flere år har vist at aktiviteten er egnet til å gi større inntekter enn kostnader vil et år(eller flere) med underskudd ikke endre dette. Men her må man se konkret, går virksomheten med underskudd over mange år vil aktiviteten kanskje kunne karakteriseres som en fritidssysse. Dommen inntatt i Rt. 1952 s 150 Brækstad kan også vise dette. Aktiviteten kan endres fra fritidssysse til virksomhet, men endringen kan også skje den motsatte vei. I Rt. 1952 s. 150 Brækstad var det en fritidssysse som utviklet seg til å bli en virksomhet. Spørsmålet her var om Brækstad kunne skattlegges for salg av frimerker under okkupasjonen. Førstvoterende uttaler at ”en ren realisasjon av en frimerkesamling ikke er gjenstand for inntektsbeskatning”, det avgjørende er at ”han derimot begynner forretning med samling som varebeholdning og supplerer denne med betydelige nyinnkjøp, er det ikke lenger tale om samling som hobby, men en næringsvirksomhet (når forholdet for øvrig har karakteren av « virksomhet »)”. Høyesterett stadfestet ligningen enstemmig. For en pokerspillers vedkommende vil det kunne skje en

¹⁸ I utgangspunktet er poker et nullsumspill, men avgifter i form av rake og lignende til ”huset”(spilltilbyderen) vil over tid føre til en overvekt av tapende spillere.

tilsvarende endring som i tilfellet med Brækstad. Akkurat når denne endringen skjer kan være problematisk å fastslå. Men her må det foretas en konkret vurdering. Dersom man øker omfanget og varigheten av aktiviteten, og i tillegg begynner å gå jevnlig med overskudd vil karakteristikken av aktiviteten endres. På samme måte kan det for en pokerspiller som driver virksomhet skje en utvikling av aktiviteten som fører til at pokerspillingen går tilbake til utgangspunktet, nemlig en fritidssysse.

En annen problemstilling er hvor stort overskuddet må være for at aktiviteten kan karakteriseres som virksomhet, eller om det i hele tatt kan oppstilles en slik ”grense”. Dette er et sentralt spørsmål som mange pokerspillere er opptatt av, særlig hvor en slik grense vil gå. For at man skal kunne skattes må man for det første være en vinnende spiller. Det vil ikke for en pokerspiller være aktuelt med fradrag for underskudd hvis man aldri har vist til overskudd, slik som i tilfellet fra 1972-78 i Ringnes-dommen. For en spiller som oppfyller de andre vilkårene for virksomhet, og som går klar av beløpsgrensen på kr 10 000 vil denne grensen være av stor betydning. Hvis en slik spiller har ett overskudd på kr 10 000 i året fra poker vil dette være en sum som gir virksomheten karakter av å være en fritidssysse. Det er argumentert for i juridisk teori at en grense på kr 50 000 i året kan brukes som et utgangspunkt.¹⁹ Videre er det i annen juridisk teori anført at hvis man over tid kan vise til ett overskudd i størrelsesorden på kr 100 000 er aktiviteten ”utvilsomt objektivt sett egnet til å gi overskudd”.²⁰

Dersom man i foregående år har blitt beskattet etter reglene om virksomhet, og man ett år har beskjedent overskudd vil man fortsatt bli beskattet etter virksomhetsreglene. Det kan derfor virke som at hvis aktiviteten først er blitt karakterisert som en virksomhet, vil det ofte bli slik de neste årene også (Ringnes-dommen). Slik at det i praksis vil være en slags

¹⁹ Advokatfirmaet Brækhus Dege ANS, Beskatning av pokergevinster, se punkt 4.2.1

<http://www.donkr.com/articles/viewArticle.asp?aid=1115>

²⁰ Festskrift til Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen i anledning 25 års jubileet: Poker og skatt, Jan-Inge Wensell Raanes, s. 20

terskel man må komme over første året for at man skal kunne bli beskattet etter § 5-1 jf. § 5-30.

3.1.2 Aktiviteten må drives for skattyters regning og risiko

For at aktiviteten skal kunne karakteriseres som en virksomhet, må den i tillegg til å være egnet til å gi overskudd, drives for ”egen regning og risiko”. Dette vilkåret følger av langvarig retts- og ligningspraksis. Som et eksempel kan nevnes Rt. 2000 s 1981 Fabcondommen. Fabcon utførte konsulentoppdrag for oljeindustrien og leide i den sammenheng inn en rekke konsulenter. Tvisten gjaldt om Fabcon måtte svare for arbeidsgiveravgift av utbetalingene til disse konsulentene. Hovedspørsmålet var om disse kunne sies å være ansatte, eller om de var selvstendig næringsdrivende. Fabcon fikk enstemmig medhold. For at konsulentene skulle bli regnet som selvstendige ansatte, måtte to vilkår være oppfylt. ”For det første må dei ha drive verksemda for eigen rekning og risiko”. Videre må også virksomheten være ”vedvarende”. I vilkåret om ”egen regning og risiko” følger det ”at aktiviteten blir utført for nokon si rekning, inneber at vedkomande endeleg må bere dei kostnadene verksemda medfører. At nokon har risikoen, inneber at vedkomande får overskot eller må dekkje underskot ved verksemda”.

For en pokerspiller vil som regel disse vilkårene være oppfylt da man vanligvis selv er ansvarlig for kostnadene som virksomheten medfører. I tillegg vil en naturlig følge av at man spiller for egne penger være at man selv mottar overskudd og må dekke et eventuelt underskudd. Dette vilkåret utelukker at en pokerspiller som er som er betalt av andre for å spille, altså rene ”ansettelsesforhold” faller inn under virksomhetsbegrepet.

Et annet problem er at etter ordlyden utelukkes det også at spillere som blir sponset eller ”staket” kan drive virksomhet. Det er vanlig praksis at kjente pokerspillere blir kjøpt inn i store live-turneringer av nettpokertilbydere²¹, for å promotere denne siden. Dette er spillere

²¹ Se som eksempel spillportalen Betsson.com som har en avtale med noen av Norges mest profilerte spillere som Johnny Lodden og Tore Lagerborg, Betsson-boys. En annen spillportal betfair.com har nylig knyttet til seg vinneren av den prestisjefylte turneringen WSOPE (World Series of Poker Europe) Anette Obrestad.

som vanligvis fra før er dyktige spillere og som ofte oppfyller kravene for virksomhet. Hvis man skulle følge ordlyden i dette vilkåret ville eventuelle slike gevinster fra en ”sponset turnering” falle utenfor virksomhetsbegrepet. Det er gode grunner som taler for å likestille disse gevinstene med andre inntekter som spilleren har fra poker, men der spilleren selv spiller for egen risiko og regning. Spillere som spiller under denne typen avtaler har fått i stand disse avtalene nettopp ved at de bedriver en aktivitet som er egnet å gi overskudd og hvor varighet og omfang også tilsier at de bør virksomhetsbeskattes.²²

3.1.3 Vilåårene om varighet og omfang

For at aktiviteten skal kunne være en virksomhet er det videre vilkår om varighet og omfang. Her kan man ha klare tilfeller som hobbyspilleren som spiller ett bord om gangen ett par kvelder i måneden til den profesjonelle spilleren som spiller flere bord og hvor antall timer tilsvarer, og ofte overskrider en full arbeidsdag. Imellom dette foreligger det imidlertid en rekke tvilstilfeller.

Vilkåret om at aktiviteten må ta sikte på en viss varighet vil si at spillingen må foregå over lengre tid. For en spiller som har flaks og vinner stort og deretter slutter å spille vil vilkåret ikke være oppfylt. Det er uklart hvor lenge aktiviteten må være i gang, men dersom man har hatt inntekter over flere år vil man kunne si at det er en aktivitet av en viss varighet. Det samme kan sies selv om man har spilt betydelig kortere, en 6-7 måneder vil også kunne oppfylle kravet.

Når det gjelder omfanget av aktiviteten bør det blant annet sees på hvor mye tid som legges ned i aktiviteten og om poker kan regnes som vedkommendes hovedgeskjeft. Det sentrale vil være om man har flere inntektskilder, eller om alle eller mesteparten av inntektene baserer seg på pokerspilling. Det vil derfor være aktuelt å se på om man har andre jobber eller eventuelt studier ved siden av. Det kan ikke kreves at omfanget tidsmessig tilsvarer en vanlig 40 timers arbeidsuke. Men er antallet timer som nedlegges i en arbeidsuke betydelig

²² Se artikkelens punkt 4.2.4 <http://www.donkr.com/articles/viewArticle.asp?aid=1115>

vil dette tale for at vilkåret er oppfylt. En arbeidstaker som jobber tilnærmet i en 100 % - stilling vil ha vanskelig for å kunne nedlegge nok tid i aktiviteten, og poker vil som regel ha karakter av å være en fritidssyssel. Men det avgjørende vil uansett være det tidsmessige totalforbruket som nedlegges som nedlegges, og hvorvidt poker er eneste inntektskilde.

Det kan tenkes tilfeller hvor varigheten og omfanget anses i minste laget for at virksomhet skal foreligge. Ved disse tilfellene vil det være et spørsmål om andre vilkår vil kunne veie opp for vilkårene som i utgangspunktet vanskelig kan sies å være oppfylt. Dette vil være særlig aktuelt for en såkalt high-stakes spiller. Det vil si en pokerspiller som spiller for store summer. Selv om man kun spiller et par timer i måneden, og ut ifra dette vil falle inn under sktl. § 5-50 om tilfeldig inntekt, kan det faktum at man spiller for store summer føre til at aktiviteten faller inn under sktl. § 5-1, jf. § 5-30 om virksomhetsbeskatning. En problemstilling som følger av dette vil være hvor store gevinster bør være. Om dette er det vanskelig å uttale noe konkret da omfanget og varigheten vil spille inn på hvilke krav som skal stilles til inntektene. Men det kan slutes at summene må være betydelige, og i hvert fall langt større enn beløpsgrensen for skattepliktig inntekt på kr 10 000.

Aktiviteten poker vil ha visse trekk til felles med aksjehandel. Begge aktivitetene går ut på at man vurderer den informasjon som til enhver tid er tilgjengelig, og at man på grunnlag av dette ønsker å fatte de best mulige beslutningene. I tillegg vil man ved aksjehandel være varsom med å investere en for stor sum i forhold til hvor mye man har tilgjengelig i en enkelt handel. Dersom man tar for stor risiko vil man før eller siden miste alle pengene grunnet volatiliteten i markedet. På pokerspråket kalles dette bankrollmanagement og er en egenskap som er uunnværlig dersom man skal lykkes over lengre tid. Det dagligdags uttrykket som brukes om dette er at man bør unngå ”å legge alle eggene i samme kurv”, eller ”å satse alt på et kort”. Penger er sentralt for begge aktiviteter, i og med at de som oftest går ut på å maksimere profitt. Aksjehandel kan akkurat som poker danne grunnlag for virksomhetsbeskatning.²³ Men dette fordrer at vilkåret om varighet og omfang

²³ Se Lignings-ABC s. 1291 pkt. 3.3.3.

oppfylles. Det kan derfor være trolig at en aksjehandler som kjøper og selger aksjer ett par ganger i året i spareøyemed ikke kan anses å drive virksomhet. For de såkalte ”daytraderne”²⁴ vil aksjehandelen få karakter av en virksomhet. Dette kan sammenlignes med en som vinner mange små gevinster fra poker, men sett under ett er omfanget av en slik størrelse at det at gevinstene er av en liten størrelse ikke får betydning. Dersom aktiviteten generelt sett virke ”proff” vil dette tale for at det foreligger virksomhet. Uansett vil det både for en daytrader og en pokerspiller som er omfattet av virksomhetsreglene være nettoinntekten som danner grunnlaget for skatteplikten.

3.2 Konkret vurdering

I vurderingen om skillet mellom virksomhet og fritidssysse vil momentene få et skjønnsmessig preg. En slik avveining vil være måtte se konkret på hver sak. Ut ifra administrative uttalelser kan det virke som om vilkårene er kumulative, og utgangspunktet er derfor at alle vilkårene må være oppfylt for at aktiviteten skal kunne beskattes etter virksomhetsreglene. Men ved tvilstilfeller om ett eller flere av vilkårene er oppfylt, vil vilkår som klart kan sies å være oppfylt veie opp for vilkår som det foreligger tvil om. Forrige avsnitt legger også en slik konklusjon til grunn. Dersom man er usikker på om kravet til omfang og varighet er oppfylt vil for eksempel et betydelig overskudd kunne føre til at man etter en konkret avgjørelse kommer fram til at det totalt sett foreligger en virksomhet.

²⁴ En daytrader er en aksjehandler som kjennetegnes ved at man foretar et stort antall kjøp og salg hver dag. Hensikten er at man for hver handel vil tjene en liten sum grunnet de naturlige svingene i aksjekursene. I tillegg vil en daytrader som regel ikke sitte med en posisjon over natten, men selge seg ut før børs slutt hver ettermiddag.

3.3 Konsekvensene av at aktiviteten karakteriseres som virksomhet

Det er allerede slått fast at poker kan beskattes etter virksomhetsreglene når visse vilkår er oppfylt. Spørsmålet her dreier seg om konsekvensene av dette. For det første vil dette gi rett til fradrag, og for det andre hvilke skattesats skal legges til grunn for nettoinntekten.

Retten til fradrag²⁵ er regulert i sktl § 6-1 (1). Hovedregelen her sier at det gis ”fradrag for kostnader som er pådratt for å erverve, vedlikeholde, eller sikre skattepliktig inntekt”. Det foreligger to kumulative vilkår i denne bestemmelsen. Disse omtales gjerne som oppofrelsesvilkåret og tilknytningsvilkåret²⁶.

3.3.1 Oppofrelsesvilkåret

Når det gjelder oppofrelsesvilkåret for en pokerspiller, så vil man over tid både vinne og tape enkeltpotter. Disse ”kostnadene” blir ”pådratt” slik at han kan ”erverve skattepliktig inntekt”. I tillegg til at det gis fradrag for det som er direkte investert i hver pott, vil det også gis fradrag for kostnader som er nødvendig for å kunne spille poker. For en pokerspiller vil dette si utgifter som knytter seg til pokervirksomheten slik som datautstyr, pokerhjelpemidler²⁷, internettabonnement osv. For en pokerspiller som spiller live, vil kostnader knyttet til reise, turneringsavgifter og lignende være fradragsberettiget. I tillegg vil pokerlitteratur, regnskapsfører, pokertrenere o.l. være fradragsberettiget.

3.3.2 Tilknytningsvilkåret

I tilknytningsvilkåret ligger det at den aktuelle kostnad må knytte seg til den skattepliktige inntekten ved at den er med på ”erverve, vedlikeholde eller sikre” den. Det vil si at de overnevnte kostnader må ha relevant tilknytning til pokervirksomheten. Her går det en grense mellom kostnader som er pådratt i virksomhet, og for rent ”private kostnader”, jf. sktl. § 6-1 (2) hvor det er presisert at slike kostnader ikke gir rett til fradrag.

²⁵ Fradrag i inntekt, må skilles fra fradrag i skatt.

²⁶ Se Zimmer Lærebok i skatterett s 169 flg

²⁷ Programmer som gir informasjon om sin egen og andres spilling, slik som Pokertracker, Pokeroffice osv.

3.3.3 Rett til fradrag for underskudd i andre inntektskilder

Sktl. § 6-3 (1) gir rett til å føre fradrag for underskuddet i inntekt fra andre inntektskilder ”når fradragsberettigede kostnader overstiger inntekter fra samme inntektskilde”. Det vil si at dersom pokervirksomheten har ført til underskudd kan man kreve dette fradrag for underskuddet i annen inntekt, som for eksempel arbeidsinntekt. Hvis man har et underskudd på kr 100 000 fra poker, og tjener 300 000 som postbud, blir da kr 100 000 fradratt slik at den totale nettoinntekten fra ligningsåret blir kr 200 000.

3.3.4 Skattesatsen

Når det gjelder skattesatsen ved virksomhetsbeskatning så er utgangspunktet at den følger den beskattes som alminnelig personinntekt og skattesatsen er derfor 28 %. Samlet marginal skattesats for virksomhetsinntekter ligger på over 50 %, men etter fradrag vil den reelle skatten bli lavere enn dette.

3.3.5 Næringsoppgave

Dersom det er fastslått at inntekter og utgifter fra poker faller inn under virksomhetsreglene vil dette påføre virksomhetsutøveren plikter. Det følger av lov om ligningsforvaltning av 13.juni nr 24 1980 § 4-4 at en ”skattyter som driver virksomhet (...) skal som vedlegg til selvangivelsen levere næringsoppgave og utskrift av konti som har betydning for årsoppgjøret”. Lov om bokføring av 19.november nr. 73 2004 sier noe om hvem som har bokføringsplikt. I følge lovens § 2 har alle som har regnskapsplikt etter regnskapsloven også bokføringsplikt. Hva som menes med enmslik plikt følger av § 3. Grunnleggende bokføringsprinsipper er oppført i § 4. Ut ifra dette kan man slutte at for en pokerspiller som blir virksomhetsbeskattet må være påpasselig med å ta vare på dokumentasjon som viser at man har hatt de inntekten man påstår man har. Rent praktisk vil dette si at man må ta vare på ”hand history”. Enten ved at hendene man har spilt blir lagret på harddisken, eller ved at man må be pokertilbyderen om å sende håndhistorikken per elektronisk post.

4 Skatteplikt ved ulovlige aktiviteter.

Problemstillingen her dreier seg om ulovlig pokerspilling kan skattlegges. Av straffelovens § 298 følger det at ”den som gjør sig Næringsvei af Lykkespil, som ikke ved særskilt Lov er tilladt, eller af at forlede dertil, straffes med Fængsel indtil 1 Aar”. Etter ordlyden retter bestemmelsen seg mot det å bedrive poker som en virksomhet. Men den har kun i nyere tid blitt brukt i ett tilfelle om casinodrift, og ingen avgjørelser som retter seg direkte mot pokerspillere.²⁸ I tillegg har som tidligere nevnt skattedirektoratet åpnet opp for at poker kan beskattes som virksomhet. Det antas derfor at pokerspillere ikke lenger vil rammes av strl. § 298.

Utgangspunktet når det gjelder live-poker om penger i Norge, er at dette ulovlig.²⁹ En vennegjeng som spiller om kronestykker vil i utgangspunktet ikke rammes av dette forbudet, til dette er det økonomiske momentet for svakt. Nettpoker er derimot ikke ulovlig selv om regjeringen ved kirke- og kulturdepartementet har lansert et lovforslag som skal gjøre det vanskeligere for pokerspillere å overføre penger til og fra nettpokertilbydere. Dette gjøres ved at lovforslaget retter seg direkte mot betalingsformidlerne, dvs. bankene.³⁰ Tanken er at dette skal gjøre det vanskeligere for vanlige nettpokerspillere å få overført midler til og fra sine nettpokerkonti. Inntekter fra nettpoker er derfor ikke ervervet ved ulovlige handlinger.

I Rt. 1949 s.743 uttaler Høyesterett at ”det kan ikke oppstilles som alminnelig regel at utbyttet av en næringsvirksomhet ikke kan beskattes som inntekt når virksomheten er drevet på straffbar måte”. Dommen gjelder ett tilfelle hvor det under krigen var drevet en virksomhet som var straffbar etter landssvikslovgivningen. Det ble fremholdt at det ikke forelå skatteplikt av den grunn at inntekten ville bli inndratt etter den nevnte lovgivning.

²⁸ Se Askøy-dommen. Midthordaland tingrett. 06-042118MED-MIHO

²⁹ Se informasjonsskriv fra lotteri- og stiftelsestilsynet: <http://www.lottstift.no/dav/59139cabab.pdf>

³⁰ Se forslag om stans av betalingsformidling til ulovlige pengespill av kirke- og kulturdepartementet: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kkd/pressesenter/pressemeldinger/2007/Forslag-om-stans-av-betalingsformidling-.html?id=489292>

Dette var ikke Høyesterett enige i. Det er et forbehold for de tilfellene hvor inndragning av inntekten skal skje etter straffelovens § 34, som sier at ”utbytte etter straffbar handling skal inndras.” Forbeholdet som Høyesterett gav retter seg imot de tilfeller hvor det skal skje en tilbakebetaling i form av restitusjon eller erstatningskrav. For en pokerspiller vil det normalt sett ikke være aktuelt med noen restitusjon eller erstatningskrav av gevinstene. Utgangspunktet og hovedregelen er derfor at alle gevinster vil derfor være skattepliktige, selv om de skulle være ulovlige.

5 Gevinster som ikke er en direkte følge av hvert spill

Spørsmålet her er om inntekter fra pokerspillingen, men som ikke knytter seg til den enkelte pott skal skattlegges. Særlig gjelder dette for såkalte bonuser³¹, rakeback³² og lignende. Denne problemstillingen vil som regel ikke være aktuell når det gjelder live-spill, da bonus og rakeback er lite aktuelt av praktiske grunner. Når det gjelder nettpoker så er konkurransen om å tiltrekke seg nettpokerspillere er hard, og dette medfører at de aller fleste nettpokertilbydere gir noe tilbake til spillerne enten i form av kontanter eller naturalytelser. For en del spillere vil denne ekstrainntekten ofte være av større verdi enn hva man tjener fra pokerspillingen i seg selv, for eksempel dersom man spiller mange bord og flere timer daglig på relativt lave kurser. Det vil være naturlig å skille tilfeller etter hvorvidt spilleren faller inn under virksomhetsbestemmelsen, jf. § 5-30 jf. § 5-1 eller ei.

Om spørsmålet om skatteplikt utenfor virksomhet så kan det argumenteres med at disse gevinstene ikke er ”tilfeldige”, jf § 5-50, og at de derfor ikke er skattepliktige.

³¹ En bonus gis vanligvis til spilleren første gang man foretar ett innskudd hos en nettpokertilbyder. Men kan også gis til eksisterende spiller. Bonusen får man som regel utbetalt etter att man har oppfylt et krav om å spille en viss mengde.

³² For hver cashgame-pott man spiller tar huset en liten andel kalt ”rake”. Når det gjelder turneringsspill betales det en tilsvarende avgift i forkant av turneringen. Ved rakeback gis en del av det man betaler i ”rake” tilbake til spilleren, typisk fra 25-60%.

Skattedirektoratet nevner ikke den type inntekter i sin uttalelse. Disse beløpene vil som regel være beskjedne for en hobby spiller. Dersom beløpene er store vil de i de fleste tilfeller dreie seg om forhold hvor aktiviteten er virksomhet og derfor beskattes etter virksomhetsreglene.

Når det gjelder de tilfellene hvor aktiviteten kan karakteriseres som en virksomhet, så følger det av sktl. § 5-1 (1) at ”som skattepliktig inntekt regnes enhver fordel vunnet ved (...) virksomhet”. Både bonuser, rakeback og andre inntekter utenom selve pokerspillingen er en ”fordel” og skal anses som en del av skattegrunnlaget. Det spiller ingen rolle at man ikke oppnår gevinsten som en direkte følge av pokerspillingen. Det er den samlede inntekten som er skattepliktig, og man skatter derfor av det netto overskudd man oppnår i inntektsåret.

6 Stakeavtaler

For pokerspillere er det ikke uvanlig med såkalte ”stake-avtaler”. Med en slik avtale siktes det til at en part tilbyr midler til en annen part for å spille med, for deretter å dele på en eventuell gevinst etter en fastsatt fordeling. Pengene som tilbys kan variere fra hele innsatsen, til en mindre andel. Problemstilling blir da hvilke skatteplikt som utløses ved en gevinst når en slik avtale foreligger.

Dette vil være mest aktuelt ved store live-turneringer. Her er innkjøpsprisen høy, og folk kjøper gjerne andeler av hverandre for å minske risikoen. Som eksempel kan nevnes Anette Obrestad som vant 11,3 millioner kroner i World Series of Poker Europe³³. I dette tilfellet hadde hun kun betalt 50 % av innkjøpsbeløpet på 10 000 £. De resterende 50 % var det

³³ <http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=163584>

pokerkollegaer fra USA som hadde betalt.³⁴ Skattespørsmålet som oppstår blir hvordan skatteplikten skal forstås.

Det foreligger to aktuelle løsninger. Den første er at den skattepliktige inntekten tilsvarer bruttogevinsten på 11,3 millioner med fradrag for kostnaden til innskudd. I praksis vil da dette igjen føre til problemer mellom partene da den ene part føler at man har krav på 50 % av gevinsten, men hvor andelen ikke lengre vil tilsvare 50 % dersom bruttogevinsten er skattepliktig. Den andre aktuelle løsningen er at man skal skatte av halvparten av bruttogevinsten med tilsvarende fradrag for sin andel av innskuddet. Dette kan virke som en hensiktsmessig løsning da man kun er berettiget til 50 % av gevinsten. Dette vil da føre til at man får en like stor del hver. Hvis den ene parten er utenlandsk, som i dette tilfellet, vil den skattepliktige inntekten også tilsvare 50 % av hva den ville vært dersom begge partene skatter til Norge.

7 Tidfesting

Tidfestingsregleen sier noe om når en inntektspost skal skattlegges eller en utgiftspost skal fradras. Prinsippet sier altså noe om hvilket tidspunkt dette skal skje.³⁵ De viktigste reglene om tidfesting er kontantprinsippet og realisasjonsprinsippet. Og av disse er realisasjonsprinsippet hovedregelen. Regler om tidfesting er hjemlet i skattelovens kapittel 14. Når det gjelder inntektsperioden så er denne vanligvis et kalenderår, jf. sktl. § 14-1. Av disse er realisasjonsprinsippet hovedregelen. og vil også gjelde for på pokerens område i de tilfeller hvor aktiviteten kan karakteriseres som virksomhet. Spørsmålet er hvilke tidfestingsregler som gjelder for en pokerspiller. Alternativene som kan være aktuelle er hovedregelen som er realisasjonsprinsippet, eller et unntak fra denne som bygger på

³⁴ Bekreftet i tett VG Nett – Tett på nett: <http://tpn.vg.no/intervju/index.php?Inr=1281>

³⁵ Se Zimmer, Lærebok i skatterett s. 301

regnskapsprinsippet for regnskapspliktig virksomhet. Vi har i avsnitt 3.3.5 slått fast at dersom pokerspillingen beskattes etter virksomhetsreglene er man også har regnskaps- og bokføringsplikt. Det er altså unntaket om regnskapsprinsippet som skal legges til grunn i virksomhetstilfellene, jf. sktl. § 14-4 (2).

8 Rettskildenes vekt

Når det gjelder rettskildebruken så er det et spørsmål om hvor stor vekt de forskjellige rettskilder skal tillegges. Utgangspunktet er at den alminnelige juridiske metode, og dermed den alminnelige rettskildelæren gjelder for skatteretten. Når rettsreglene er vage, og det heller ikke finnes noen avgjørelser verken fra Høyesterett eller lavere domsinstanser som direkte omhandler beskatning av pokergevinster, må man nødvendigvis finne andre rettskilder som kan bidra til tolkning av reglene. På skatterettens område er det vanlig at det avgis en rekke administrative uttalelser fra skattedirektoratet og finansdepartementet om både generelle og konkrete spørsmål. Selv om disse uttalelsene ikke er rettslig prøvet ved en domstol vil ligningsmyndighetene bruke disse til rettledning for sitt daglige virke. Slik ligningspraksis vil igjen kunne tillegges vekt av en domstol hvis saken senere kommer opp for rettssystemet. Den rettskildemessige vekten av administrative uttalelser vil variere ut ifra hvor utbredte de er i praksis. Men domstolene, og i særlig grad Høyesterett vil i de aller fleste tilfellene ikke anse seg bundet av slik praksis.

9 Internasjonal praksis

Det å sammenligne hva som er norsk gjeldende rett med utenlandske rettssystemer kan være interessant på flere måter. Norges rettssystem eksisterer på ingen måte i et vakuum. Utenlandsk rett har alltid vært med på å forme hvordan den norske rett skal se ut. Siden muligheten til å tjene penger på nettpoker er relativt ny, tar det alltid litt tid før

rettssystemer rekker å reagere. For landene som er med i EU har det kommet nye regler på dette området.

Hovedregel for skatteplikt når det gjelder nettpoker for EU-land er at dersom nettpokertilbyderen er registrert i EU er alle inntekter fri for beskatning.³⁶ Grunnen til dette er at man innenfor EU skal slippe dobbeltbeskatning. For en EU-borger som spiller poker hos en nettpokertilbyder som er basert utenfor EU vil man derimot måtte skatte av en eventuell inntekt. Reglene skal imidlertid forstås slik at for at det skal slippe å skatte av en gevinst, så må dette spillet lovlig tilbys i det landet hvor man er registrert som statsborger. Dette følger av Lindman-saken C 42/02 som ble avsagt i EU-domstolen. Dette kan eksemplifiseres ved en svensk statsborger. For at vedkommende skal kunne spille poker skattefritt må man først finne en nettpokertilbyder som er registrert i EU. En rekke nettpokertilbydere er for eksempel basert på Malta. Videre må det i Sverige være et tilbud som tilsvarende det vedkommende kan finne utenfor landets grenser (men innenfor EUs grenser). I Sverige tilbys det både lovlig nettpoker og live-poker. Dette gjøres gjennom henholdsvis Svenska Spel³⁷ og Casino Cosmopol³⁸. Svenska Spel tilsvarende for øvrig Norsk Tipping. Dette statlige foretaket har gjort det Norsk Tipping ikke har gjort, men som de burde gjøre, nemlig tilby nettpokerspill. Norsk Tipping vil som en nettpokertilbyder kunne tilby spillet i kontrollerte former, samtidig som store summer vil bli igjen innenfor landets grenser. Dette hadde både vært sosialt forsvarlig, og i tillegg tilført økte inntekter som hadde kommet samfunnet til gode.

Et spørsmål er om Lindman-saken også vil kunne få følger for Norge. Selv om Norge ikke er med i EU vil Norges lovgiving gjennom EØS-avtalen i utgangspunktet tilsvare EU-retten. Dette gjelder imidlertid ikke på absolutt alle rettsområder, men på svært mange av disse. Det at Lindman-saken vil få betydning for Norge er allerede fastslått i sktl. § 5-50 (2)

³⁶ For en oversikt over EU-baserte nettpokertilbydere: <http://skattefripoker.blogspot.com/2007/12/liste-over-skattefrie-pokersider.html>

³⁷ Se www.svenskaspel.se

³⁸ Se www.casinocosmopol.se

alternativ d. Regelen sier at ”pengespill og lotterier i en annen EØS-stat som godtgjøres å tilsvare de spill eller lotterier som lovlig kan tilbys i Norge og som er underlagt offentlig tilsyn og kontroll i hjemstaten” ikke vil regnes som skattepliktig inntekt. Det er et vilkår at spilltilbyderen er underlagt offentlig tilsyn og kontroll. Dette vil ikke bety at det kun er andre land som kan tilby spill, men at en eventuell nettpokertilbyder må være underlagt statlig kontroll og tilsyn. Videre må spille kunne tilbys lovlig i Norge, dette vil si at dersom Norsk Tipping lanserer poker vil norske borgere kunne spille skattefri poker i EØS, og dermed som et utgangspunkt i hele EU.

10 Litteraturliste

Bøker:

Zimmer, Fredrik: Lærebok i skatterett, 5. utgave, Universitetsforlaget.

Artikler:

Skattlegging av pokergevinster, Advokatfirmaet Brækhus Dege ANS

<http://www.donkr.com/articles/viewArticle.asp?aid=1115>

Beskatning av pokergevinster, artikkel av 8.mars 2006, Skattedirektoratet

Festskrift til det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen i anledning 25 års jubileet:

Poker og skatt s 17 flg, Jan Inge Wensell-Raanes

Lignings-ABC 2007/2008, 29.utgave

Nettsider:

Dagsavisen: <http://www.dagsavisen.no/innenriks/article325278.ece>

http://en.wikipedia.org/wiki/Hand_rankings

<http://tpn.vg.no/intervju/index.php?Inr=1281>

<http://skattefripoker.blogspot.com/2007/12/liste-over-skattefrie-pokersider.html>

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kkd/pressesenter/pressemeldinger/2007/Forslag-om-stans-av-betalingsformidling-.html?id=489292>

<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=163584>

<http://www.lottstift.no/dav/59139cabab.pdf>

Rettspraksis:

Rt. 1965 s. 1159 Vister

I Rt.1985 s.319 Ringnes-dommen

Rt. 1952 s. 150 Brækstad

Askøy-dommen. Midthordaland tingrett. 06-042118MED-MIHO

Lindman-saken C 42/02, Avsagt av EU-domstolen

